

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนคาทอลิกเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของครูใหญ่โรงเรียนคาทอลิกในกรุงเทพมหานคร พร้อมทั้งเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของครูใหญ่ในโรงเรียนดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานเลือกกลุ่มตัวอย่าง สร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลและเสนอวิธีวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยขอตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า

พฤติกรรมภาวะผู้นำของครูใหญ่โรงเรียนคาทอลิกในกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่มคือ

1. กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้จัดการและครูใหญ่ที่ไ้มาโดยการสุ่มตัวอย่างประชากรอย่างง่าย (The Simple Random Sampling) มารอบละ 84 จากผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกในกรุงเทพมหานคร จำนวน 70 คน ได้ 59 คน

2. กลุ่มครู ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนที่สุ่มผู้บริหารได้ทั้ง 59 คน โดยการสุ่มตัวอย่างประชากรอย่างง่าย (The Simple Random Sampling) จากครูทั้งสิ้น 2,388 คน ได้จำนวน 331 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 2 กลุ่ม 390 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนคาทอลิกใน กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของครูใหญ่ในโรงเรียนดังกล่าว โดยจัดแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของคำถามนี้ใช้แบบสอบถามชนิดกำหนดให้เลือกตอบ (Check Lists)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของครูใหญ่โรงเรียนคาทอลิกในกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งพฤติกรรมเป็น 9 ด้าน คือ ผู้นำในฐานะผู้มีความคิดริเริ่ม ผู้นำในฐานะผู้จัดการปรับปรุงแก้ไข ผู้นำในฐานะเป็นผู้ให้การยอมรับนับถือ ผู้นำในฐานะผู้ให้การช่วยเหลือ ผู้นำในฐานะเป็นนักพูดที่เก่ง ผู้นำในฐานะเป็นผู้ประสานงาน ผู้นำในฐานะเป็นผู้เข้ากับสังคมได้ดี ผู้นำในฐานะเป็นนักเปลี่ยนแปลง และผู้นำในฐานะเป็นผู้วางพื้นฐานหรือควบคุมมาตรฐานทางพฤติกรรมให้กับผู้อื่น ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 61 ข้อ โดยมีเกณฑ์ให้ผู้ตอบพิจารณาดังนี้

- 0 หมายความว่า พฤติกรรมของผู้บริหารนั้น ไม่มีการปฏิบัติ หรือ ไม่ปรากฏให้เห็นเลย
- 1 หมายความว่า พฤติกรรมของผู้บริหารนั้น มีการปฏิบัติ หรือปรากฏให้เห็นน้อยที่สุด นาน ๆ ครั้งหนึ่ง
- 2 หมายความว่า พฤติกรรมของผู้บริหารนั้น มีการปฏิบัติ หรือปรากฏให้เห็นน้อย ปรากฏให้เห็นบางพอสมควร
- 3 หมายความว่า พฤติกรรมของผู้บริหารนั้น มีการปฏิบัติ หรือปรากฏให้เห็นมาก บ่อยครั้ง
- 4 หมายความว่า พฤติกรรมของผู้บริหารนั้น มีการปฏิบัติ หรือปรากฏให้เห็นอยู่เสมอ ๆ มากที่สุด

การร่างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเป็นขั้น ๆ ดังนี้คือ

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำ จากหนังสือเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ แล้วพิจารณาข้อหลักการความทฤษฎีพฤติกรรมภาวะผู้นำของ แดเนียล อี. กริฟฟิธส์ (Daniel E. Griffiths) ปรับปรุงเพิ่มเติมโดย นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมที่แสดงออก 9 ประการทั้งกล่าวแล้ว
2. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม โดยขอคำแนะนำปรึกษาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาเลือกองค์ประกอบที่เหมาะสมกับพฤติกรรมภาวะผู้นำทั้ง 9 ด้าน สร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครูโรงเรียนคาทอลิกในกรุงเทพมหานคร โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาแต่ละด้านให้เหมาะสมที่สุด
3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ชำนาญการ (Expert) ในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารและการศึกษา จำนวน 17 ท่าน พิจารณาปรับปรุงแก้ไข ท่านเหล่านั้นคือ
 - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย คันติเมธ หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ เลขาธิการภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - อาจารย์ ดร.ณัฐนิภา กุปรักษ์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ สุนีย์ สินธุเคชะ อาจารย์ประจำภาควิชาสารัตถศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์ อารมณ จินดาพันธ์ หัวหน้างานวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

อาจารย์ลำพู ประยูรหงษ์ หัวหน้างานฝ่ายการเจ้าหน้าที่ แห่งสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

อาจารย์ สมนึก เอี่ยมรอด เจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณ รักธรรม คณะรัฐประศาสนศาสตร์ แห่ง
สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทรี โคมิน สำนักวิจัย แห่งสถาบันพัฒนา -
บริหารศาสตร์

ดร.สรวุฒิ ไพฑูริยพงษ์ แห่งองค์การสหประชาชาติ ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน
เยาวชน

อาจารย์ บุญเต็ม พิเศษชนศักดิ์ อาจารย์โรงเรียนวัดสระเกษ

อาจารย์ ชลธ รอมคอบ อาจารย์โรงเรียนวัดสระเกษ

อาจารย์ อมรา ศรีทอง อาจารย์โรงเรียนช่างศาตร์สคอนแวนต์

บาทหลวง วีรศักดิ์ วนาโรจน์สุวิทย์ อาจารย์วิทยาลัยแสงธรรม

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูโรงเรียน
คหทอติกในกรุงเทพมหานคร ที่ได้เลือกการสุ่มตัวอย่างประชากรอย่างง่ายที่จะใช้ในการ
วิจัย โรงเรียนที่เหลือนี้มี 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์
โรงเรียนคอนเซ็ปชันคอนเวนต์ โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา และโรงเรียนโยนออฟอาร์ค
โดยส่งแบบสอบถามให้ครูทั้งหมด 50 คน ผู้บริหารคือ ผู้จัดการและครูใหญ่ โรงเรียนละ
2 ฉบับ เพื่อนำมาหาความเชื่อมั่น

การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม หาโดยใช้สัมประสิทธิ์ แอลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach

$$\text{จากสูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_x^2} \right\}$$

α คือ สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n คือ จำนวนข้อของแบบสอบถาม

s_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ (Variance of a single item)

s_x^2 คือความแปรปรวนของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมด หรือกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมด¹

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม .97 แสดงว่า แบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. แยกแบบสอบถามออกเป็น 2 พวกคือ แบบสอบถามที่จะส่งไปยังโรงเรียนที่อยู่ไม่ไกลนัก สามารถไปส่งได้ควยตัวเองโดยไม่ลำบากจนเกินไป กับแบบสอบถามที่จะต้องส่งไปยังโรงเรียนที่อยู่ไกล

¹ ประคอง กรรณสูต, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), หน้า 62.

2. จัดการไปส่งและเก็บแบบสอบถามประเภทแรกด้วยตัวเอง ส่วนประเภทที่สองส่งทางไปรษณีย์ และขอให้กลุ่มตัวอย่างประชากรส่งคืนทางไปรษณีย์ด้วย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โรงเรียนที่ไปส่งแบบสอบถามด้วยตัวเอง ได้รับความคืนค่อนข้างมาก แต่ที่ส่งทางไปรษณีย์บางโรงเรียนไม่ส่งคืนเลย บางโรงเรียนก็ส่งคืนครบตามที่ส่งไป รวมเก็บแบบสอบถามของผู้บริหารโรงเรียนได้จำนวน 48 ชุด จากจำนวน 59 ชุด คิดเป็นร้อยละ 81.4 และแบบสอบถามของครูจำนวน 291 ชุด จากจำนวน 331 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87.9

รวมแบบสอบถามตามที่ตั้งไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่มที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ส่งไป 390 ฉบับ ได้รับความคืนและใช้เป็นแบบสอบถามที่วิจัยได้ 335 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.8

ตารางที่ 1

แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและรับคืนจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างประชากร

ประเภทประชากร	ส่งไป	ได้รับคืน	แบบสอบถามที่สมบูรณ์	ร้อยละ
กลุ่มผู้บริหาร	59	48	48	81.4
กลุ่มอาจารย์	331	291	287	86.7
รวม	390	339	335	83.8

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนข้อมูลแต่ละกลุ่มมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุป ของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู เกี่ยวกับพฤติกรรม ภาวะผู้นำของครูใหญ่ โรงเรียนคาทอลิกในกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังต่อไปนี้คือ

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการหาค่าความถี่และ การยอด

2. พฤติกรรมภาวะผู้นำของครูใหญ่

2.1 หาค่ามัธยิมเลขคณิต¹ (Arithmetic Mean) ของข้อมูล แต่ละกลุ่ม ดังสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n 1 \times i}{n}$$

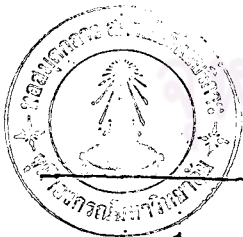
เมื่อ \bar{X} = มัธยิมเลขคณิตของความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนคาทอลิก

X_i = คะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและครู

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม

2.2 คำนวณค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน² (Standard Deviation)

เพื่อแสดงการกระจายของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและครู
ดังสูตร

¹ Robert Pearson, Statistics for Decision Maker
(New York : Haper & Raw, 1977), p. 44.

² ประคอง กรรณสูตร, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, หน้า 96.

$$s = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

- เมื่อ s = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 x = คะแนนความคิดเห็นของแต่ละคนในกลุ่มตัวอย่าง
 f = ความถี่ของคะแนนในแต่ละข้อที่ตอบ
 N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.3 เปรียบเทียบความแตกต่าง มีดัชนีเลขคณิตของความคิดเห็นระหว่าง
 ผู้บริหารและครู เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของครูใหญ่รายการ
 ทดสอบค่าที (t - test) ทั้งสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

- เมื่อ t = ค่าสถิติ t
 \bar{X}_1 = มีดัชนีเลขคณิตของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร
 \bar{X}_2 = มีดัชนีเลขคณิตของคะแนนความคิดเห็นของครู
 S_1 = การกระจายของความคิดเห็นของผู้บริหาร
 S_2 = การกระจายของความคิดเห็นของครู
 N_1 = จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหาร
 N_2 = จำนวนกลุ่มตัวอย่างของครู